

Participatieverslag

Wijkwijkuitvoeringsplan voor de Energievoorziening van Udenhout

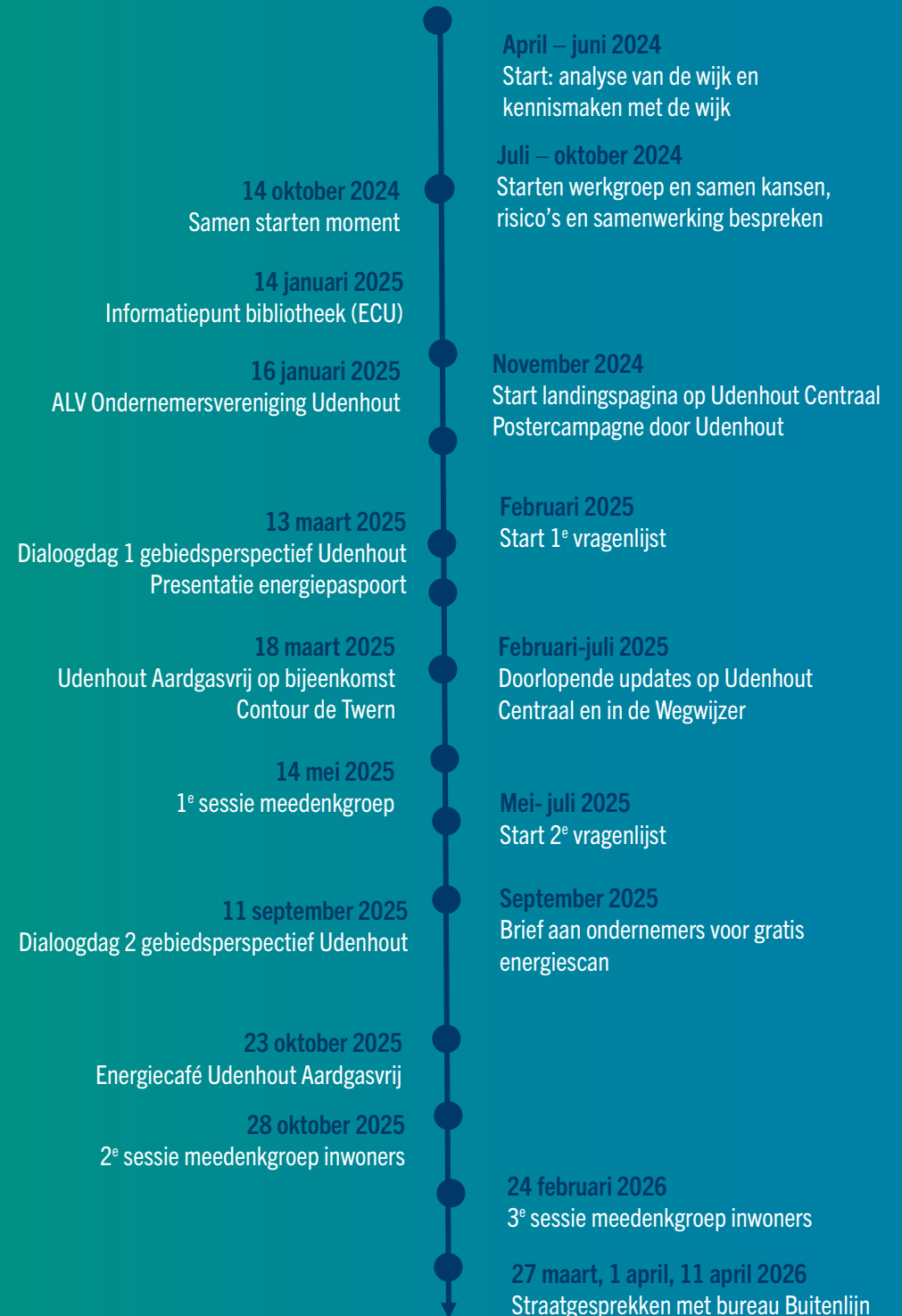
Samen op weg naar een aardgasvrij Udenhout

Tussen nu en 2050 neemt Tilburg stap voor stap afscheid van aardgas. Per wijk, buurt of dorp maken we eerst een plan waarin staat hoe we stoppen met het gebruik van aardgas en wat het alternatief wordt voor het verwarmen van de woningen en gebouwen. Dit plan noemen we een wijkwijkuitvoeringsplan voor de energievoorziening.

De gemeente Tilburg werkt aan de ambitie om uiterlijk in 2050 volledig aardgasvrij te zijn, in lijn met het Klimaatakkoord en de eigen Transitievisie Warmte. Voor Udenhout betekent dit een grote verandering in de manier waarop woningen en gebouwen worden verwarmd, gekookt en van warm water voorzien. Onder de naam 'Udenhout Aardgasvrij' is dit wijkwijkuitvoeringsplan voor de energievoorziening (WUPe) opgesteld. Dit plan beschrijft welke duurzame alternatieven er zijn voor aardgas, welke technische en financiële stappen nodig zijn, en hoe deze gefaseerd worden ingevoerd voor de bebouwde omgeving van Udenhout. De gemeente werkt hierin nauw samen met lokale stakeholders zoals Energiecoöperatie Udenhout, Stichting Green Deal Udenhout, TBV Wonen, Contact50, de ondernemersvereniging, ContourDeTwern en de dorpsraad verenigd in de werkgroep 'Udenhout Aardgasvrij'. Deze werkgroep is gedurende het proces ca. elke 6 weken bij elkaar gekomen om de voortgang te bespreken. Inwoners worden actief betrokken via vragenlijsten, meedenkgroepen en informatiebijeenkomsten.

In de periode van april 2024 – april 2026 hebben de gemeente, dorpspartners en inwoners daarom samen aan de hand van een procesaanpak gewerkt aan het opstellen van een wijkuitvoeringsplan voor de energievoorziening in Udenhout. Betrokkenheid door communicatie en participatie van bewoners en dorpsprofessionals en andere belanghebbenden die dagelijks in het dorp werken en wonen stond hierbij centraal. Met communicatie en participatie willen we iets in beweging zetten. We willen graag dat bewoners van verschillende doelgroepen gaan meedoen en iedereen die wil meedenken de kans geven om dat te doen. We zien participatie en communicatie als een doorlopend proces en hebben gedurende het proces bijgestuurd aan de hand van input uit het dorp.

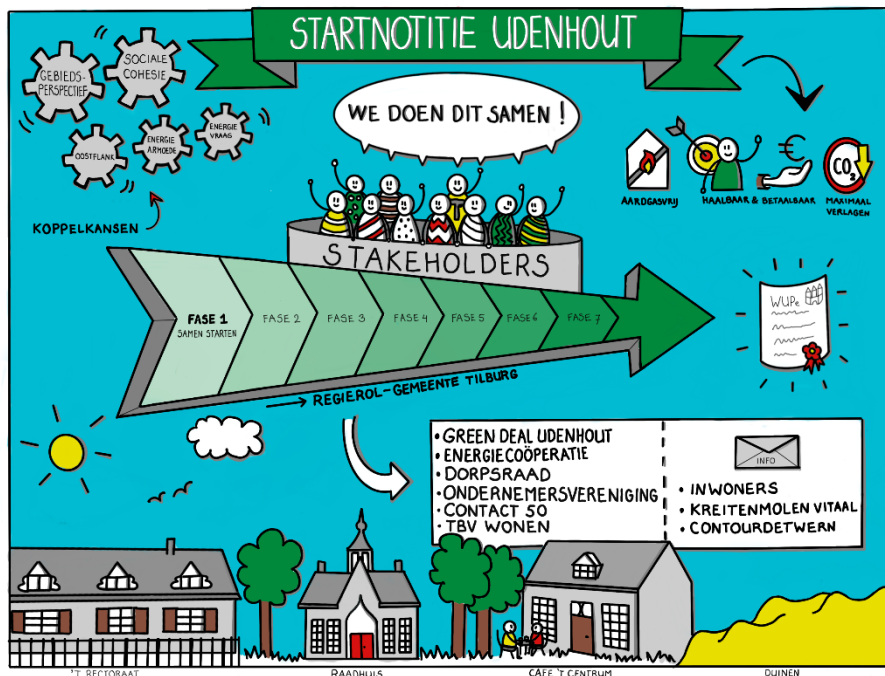
Hiernaast een overzicht van de belangrijkste activiteiten.

1 Resultaten eerdere participatie en kennis dorpsnetwerk

1.1 Bestaande kennis en inzichten

De afgelopen jaren is er veel kennis en ervaring opgedaan in Udenhout en de samenwerking met inwoners. Mensen wonen over het algemeen lang in Udenhout, vaak vanwege familiebanden en willen er ook blijven wonen. Het dorp heeft een rijk verenigingsleven met veel vrijwilligers, evenementen en veel eigen voorzieningen. Gemiddeld genomen gaat het goed met de Udenhouters. Inkomens zijn relatief hoog t.o.v. het landelijk gemiddelde en inwoners zijn tevreden over hun gezondheid en welzijn. Udenhout hoort bij de meest vergrijsde gebieden van Tilburg en de verwachting is dat deze vergrijzing de komende jaren zal toenemen. Udenhout is een kleurrijk dorp dat bloeit dankzij haar inwoners. Ook in het dagelijks leven kijken mensen naar elkaar om en voelen zij zich sterk betrokken bij hun dorp en buurt. Deze diepgewortelde

Figuur 1: Praatplaat van de startnotitie van WUPe Udenhout

gemeenschapszin vormt de basis van een rijk verenigingsleven. Udenhout is bovendien een inclusief dorp, waar iedereen welkom is en waar mensen elkaar ondersteunen.

Als onderdeel van het proces om samen met het dorp tot een wijkwijkuitvoeringsplan te komen, is eerst gekeken naar de informatie en inzichten die al beschikbaar waren over de energietransitie in Udenhout. Het uitgangspunt daarbij was om geen informatie opnieuw op te halen die al bekend is, maar voort te bouwen op bestaande kennis.

Daarbij is gebruikgemaakt van het Gebiedsperspectief Udenhout (2025) en de Flitspeiling Energietransitie (2024). Daarnaast is gesproken met het gemeentelijk gebiedsteam en diverse partners, zodat ook hun kennis, ervaringen en bestaande netwerken konden worden benut. Op deze manier is aangesloten bij wat er al leeft in het dorp en bij de structuren die al functioneren.

Voor dit wijkwijkuitvoeringsplan is met name gekeken naar de leefstijlen en houdingen van Udenhouters ten aanzien van duurzaamheid. Uit deze analyse komt het volgende beeld naar voren:

- **35% structuurzoekers**
Deze groep houdt zich in het dagelijks leven weinig bezig met duurzaamheid en energietransitie. Duidelijkheid, concrete stappen en ontzorging zijn voor hen belangrijk.
- **28% statusbewusten**
Zij hebben sterk de overtuiging dat technologie, innovatie en goed ondernemerschap oplossingen bieden voor maatschappelijke uitdagingen, waaronder duurzaamheid en energiegebruik.
- **20% verantwoordelijken**
Deze groep benadert verduurzaming vanuit idealen en ziet het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven en overheid om bij te dragen aan de oplossing van wereldwijde problemen.

Deze inzichten vormen een belangrijke basis voor de gekozen aanpak in de uitvoeringsfase en de wijze waarop ondersteuning, communicatie en participatie verder worden ingericht.

Een dorp met een sterke basis en lokale regie

Al vóór de start van het wijkuitvoeringsplan was Udenhout actief bezig met duurzaamheid en energiebesparing. In het dorp bestaat al langere tijd een sterk netwerk van betrokken inwoners en organisaties, waaronder de Dorpsraad Udenhout en de Energie Coöperatie Udenhout. De dorpsraad vervult een centrale rol als belangenbehartiger en verbinder in het dorp en ondersteunt initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en toekomstbestendigheid. De Energie Coöperatie Udenhout organiseert al jaren concrete projecten op het gebied van

energiebesparing, lokale energie opwek en bewustwording, zoals energieadvies, collectieve zonnedaken en praktische bewonersprojecten.

Daarnaast werken lokale partijen binnen de Green Deal Udenhout al geruime tijd samen aan verduurzaming vanuit het dorp zelf. Deze samenwerking, waarin onder meer de dorpsraad, de energiecoöperatie, maatschappelijke organisaties en de gemeente optrekken, is gericht op het bundelen van krachten, het stimuleren van lokale initiatieven en het vergroten van draagvlak onder inwoners. Deze langdurige en breed gedragen inzet is bijzonder en laat zien dat Udenhout beschikt over een sterke sociale cohesie, veel lokale kennis en een groot organiserend vermogen. Het WUPe-proces bouwt hier bewust op voort en sluit aan bij bestaande verbindingen en structuren in het dorp, in plaats van nieuwe lijnen te creëren. Daarmee wordt voortgebouwd op wat in Udenhout al vanzelfsprekend is: samen verantwoordelijkheid nemen en werken aan de toekomst van het dorp.

Afbeelding 1: Het Energieklok in Udenhoutse bibliotheek

De participatie- en communicatiestrategie

De participatie- en communicatiestrategie voor Udenhout aardgasvrij is gebaseerd op de resultaten van een online vragenlijst waarin inwoners van Udenhout zijn gevraagd of en op welke manier zij wilden meedenken over het wijkwijkuitvoeringsplan. In totaal hebben 113 inwoners de vragenlijst ingevuld. Ruim de helft van de respondenten is tussen de 35 en 65 jaar, één op de tien is jonger dan 35 jaar en circa een derde is ouder dan 65 jaar. De uitkomsten geven inzicht in de informatiebehoeften, zorgen en motivaties van verschillende groepen inwoners en vormen de basis voor een gerichte aanpak. Met name voor zogeheten structuurzoekers is het belangrijk dat helder wordt gemaakt wat de plannen concreet voor hén betekenen en welk persoonlijk voordeel dit oplevert.

Daarom wordt ingezet op toegankelijke en vraag gestuurde informatievoorziening, onder andere via een centrale webpagina (www.udenhout-centraal.nl) met een Q&A die aansluit bij vragen die leven bij inwoners, zoals over het vervangen van de cv-ketel, isolatiemaatregelen of de rol van woningcorporaties bij huurwoningen. In alle communicatie wordt bewust gekozen voor een persoonlijke en inclusieve toon (je/jij en we/samen), met de boodschap dat de energietransitie een gezamenlijke opgave is en dat iedereen in Udenhout moet kunnen meedoen. De insteek is positief en toekomstgericht: het plan draagt bij aan prettig en comfortabel wonen in Udenhout, nu en later.

In samenwerking met de werkgroep is gekozen om de titel Udenhout Aardgasvrij te gebruiken en daar onderstaand logo aan te verbinden.

Figuur 2: Het logo van de werkgroep Udenhout Aardgasvrij wat gezamenlijk is ontworpen

Om herkenbaarheid en betrokkenheid te vergroten wordt gecommuniceerd in de stijl van Udenhout zelf, met een eigen naam en uitstraling (Udenhout aardgasvrij), en minder vanuit de afzender 'gemeente'. Communicatie is zo persoonlijk en lokaal mogelijk en verloopt via kanalen die dicht bij inwoners staan, zoals de dorpsraad. Daarnaast worden herkenbare gezichten uit het dorp ingezet; uit de vragenlijst blijkt dat een kwart van de respondenten al in een aardgasvrije woning woont. Deze inwoners zijn gevraagd hun ervaringen te delen en kunnen als ambassadeur dienen voor burens en dorpsgenoten.

Waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande processen en projecten in Udenhout, zodat initiatieven elkaar versterken.

Figuur 3: Postercampagne in Udenhout, 2024

Tot slot wordt inwoners altijd een concreet handelingsperspectief geboden: wat doet de gemeente en wat kunnen zij zelf nu al doen, bijvoorbeeld op het gebied van isolatie, energiebesparing of vergroening. In de aanpak staat centraal dat bewoners worden benaderd als deskundigen van hun eigen woning en leefomgeving, niet door dit te benoemen, maar door hier in de praktijk naar te handelen.

1.2 Participatie- en communicatiedoel

Het hoofddoel van de samenwerking met het dorp was om de kennis en ervaring van bewoners en ondernemers optimaal te benutten, zodat we inwoners op de juiste wijze kunnen bereiken en ondersteunen bij het aardgasvrij-klaar maken van hun woningen. Subdoelen waren bewustwording over het onderwerp, vertrouwen vergroten in de gemeente, versterken van netwerken, begrip creëren voor elkaars standpunten en belangen en een goede basis leggen voor de uitvoering. Inwoners informeren over het hoe en waarom van een wijkuitvoeringsplan en samen kennis opbouwen zijn belangrijke communicatiedoelen. Middels een vragenlijst zijn inwoners gevraagd hoe zij willen participeren.

Informatie ontvang ik graag via ... (%)

Ik participeer het liefst via ... (%)

Figuur 4: Antwoorden op de vragenlijst over hoe inwoners willen participeren

1.3 Betrokkenheid: Wie doet er mee?

Aan het begin is met dorpspartners een werkgroep gevormd die samen het wijkuitvoeringsplan opstelde. Afhankelijk van het onderwerp zijn andere partners later betrokken, en bewoners dachten mee via een meedenkgroep om inwonersbelangen te toetsen.

Tabel 1: Partijen die deelnemen aan de werkgroep van Udenhout Aardgasvrij

Deelnemende partijen werkgroep Udenhout Aardgasvrij	
Stichting Green Deal Udenhout	Stichting "Green Deal Udenhout" is een samenwerking van Energiecoöperatie Udenhout, TBV Wonen, de Dorpsraad, Contact50 en de Gemeente Tilburg. De stichting heeft o.a. als doel het aanjagen en versnellen van de energietransitie in Udenhout. De stichting zet zich hiervoor in dit door het opstarten en uitvoeren van projecten gericht op bewustwording, brede dialoog, lokale kennisuitwisseling en met oog voor de sociale component.
Energiecoöperatie Udenhout	Energiecoöperatie Udenhout (ECU) geeft informatie over energie aan de inwoners van Udenhout. Ook ontwikkelt ECU projecten gericht op bewustwording, energiebesparing en opwekking duurzame energie en voert deze uit. ECU werkt nauw samen met de gemeente Tilburg, en de andere energiecoöperaties in de regio Hart van Brabant.
ContourdeTwern	ContourdeTwern ondersteunt inwoners van Tilburg, ook in Udenhout, bij sociale vragen en initiatieven in de buurt. De organisatie bevordert ontmoeting, zelfredzaamheid en deelname aan activiteiten via laagdrempelige ondersteuning en wijkgericht sociaal werk. Daarmee draagt ContourdeTwern bij aan een sociaal en verbonden dorp
Dorpsraad Udenhout	Dorpsraad Udenhout heeft als doel om de leefbaarheid van de dorpsgemeenschap Udenhout voor nu en in de toekomst te bevorderen. We behartigen de belangen van de bevolking van Udenhout met het oog op het welzijn, woon- en leefmilieu, (algemene) voorzieningen en de toekomst van het dorp in de meest brede zin van het woord. Tevens is het een taak van de dorpsraad om de wensen en behoeften van de bevolking op te sporen en daaraan, in samenwerking met particulier initiatief, overheid en overige instanties, uitvoering te geven.
Senioren Udenhout-Biezenmortel	We richten ons in eerste instantie op alle inwoners van Udenhout vanaf ongeveer 50 jaar. Senioren Udenhout-Biezenmortel gaat zoveel mogelijk deelnemen aan projecten die van belang zijn voor alle senioren in Udenhout. Dit zijn projecten, waarin verschillende partijen deelnemen.
TBV Wonen	TBV wonen is een middelgrote corporatie en heeft ongeveer 9000 woningen, waarvan in Udenhout ruim 700 huurwoningen. In 1916 werd de Tilburgsche Bouwvereniging (TBV) opgericht door textielabrikanten. Toen ging het vooral om het bouwen van huizen. Dat is nog steeds belangrijk, maar zoals gezegd: het gaat om meer dan alleen stenen. Wij hebben ook een sociale taak. Daarom doen we veel moeite om onze wijken leefbaar, duurzaam en veilig te houden en is het doel dat onze woningen zo betaalbaar mogelijk zijn en kiezen wij ervoor om vooral mensen te helpen die onze hulp goed kunnen gebruiken.
Ondernemersvereniging Udenhout	Ons dorp is rijkelijk gevuld met winkels en horeca, tevens zijn we royaal voorzien van een diversiteit aan ondernemers zoals schilders, loodgieters, garagebedrijven etc. Samen vormen wij Ondernemers Vereniging Udenhout. Buro Joep zal als contactpersoon fungeren om de achterban te informeren en betrekken.

1.4 Participatievorm: Hoe is er geparticipeerd?

Tijdens het participatieproces in Udenhout gebruikten we de onderstaande participatievormen: Afhankelijk van het onderwerp hebben we een combinatie van ondersteunende instrumenten ingezet in zoals bijeenkomsten, spreekuren, keukentafelgesprekken, online vragenlijsten en straatgesprekken. Zo kon ieder op zijn of haar manier meedenken.

Figuur 5: Praatplaat van hoe we de Udenhouter bij het proces betrekken

1.5 Waarover participeren we wel en niet?

Tijdens het proces vonden er aan de hand van op te leveren producten/ mijlpalen verschillende inspraakmomenten plaats. De werkgroep, meedenkgroep en inwoners hebben op verschillende momenten en onderwerpen input geleverd.

Tabel 2. *Inspraakmomenten tijdens het opstellen van het WUPe*

Product	Onderwerp	Werkgroep	Inwoners*
Startnotitie	Kenmerken van de wijk, Koppelkansen, aandachtspunten en samenwerkingsafspraken.	✓	
Energiepaspoort	Input op samenstelling en inhoud	✓	
Energiepaspoort	Wensen en zorgen t.a.v. aardgasvrij wonen	✓	✓
Participatie- en communicatieplan	Input op samenstelling en inhoud	✓	
Participatie- en communicatieplan	Hoe willen inwoners betrokken worden bij en/of geïnformeerd worden over het proces	✓	✓
Plan van aanpak	Activiteitenplanning en evaluatie samenwerkingsafspraken	✓	
Opdracht scenariostudie DWA	Input op samenstelling en inhoud	✓	
Ondersteuningsplan voor inwoners en ondernemers	Wat hebben inwoners nodig aan ondersteuning om de benodigde verduurzamingsmaatregelen te realiseren	✓	✓
Concept WUPe	Toetsen uitvoeringsprogramma	✓	✓
Concept WUPe	Advies aan het college van burgemeester en wethouders	✓	✓

1.6 Informatie van professionals in het dorp

De gebiedsmanager, dorpsregisseur, energiecoöperatie, buurtondersteuner (contour de twern) zijn veel in het dorp aanwezig, voeren gesprekken met inwoners en geven energieadvies. De

gesprekken met inwoners brengen waardevolle inzichten t.a.v. wat er leeft bij inwoners en motivaties en belemmeringen met betrekking tot verduurzamen.

1.7 Bereik en representativiteit van de participatie

Gedurende het proces is een groot en divers deel van het dorp bereikt. Bij grote dorpsbijeenkomsten varieerde het aantal aanwezigen van circa 30 tot 250 inwoners, afhankelijk van het type activiteit. De fysieke inloopbijeenkomst van maart 2025 trok circa 125 bezoekers, waarvan meer dan 60 inwoners ter plekke een enquête invulden en alle 50 energiepaspoorten zijn uitgedeeld. Via twee online vragenlijsten hebben daarnaast 113 en 198 inwoners hun input geleverd. De werkgroep Udenhout Aardgasvrij kwam regelmatig bijeen met 6 tot 10 deelnemers, consistent over 2024–2026, en de meedenkgroep bestond uit een stabiele groep van circa 20 deelnemers die direct invloed had op de selectie van warmteopties, de MCA-criteria en de uiteindelijke weg. Dorpsbrede bijeenkomsten met partners, zoals ContourdeTwern (16 aanwezigen) en de ondernemersvereniging (35 aanwezigen), zorgden voor aanvullende input van doelgroepen die minder aanwezig waren bij algemene bijeenkomsten. Andere momenten, zoals het jubileum van ECU/GDU (30 bezoekers) en de gezamenlijke kick-off met partners (±20 aanwezigen), versterkten de betrokkenheid vanuit het dorp.

Ondanks deze brede inzet zijn jongeren en delen van de middelbare leeftijdsgroep minder in fysieke bijeenkomsten vertegenwoordigd. Dit sluit aan bij landelijke trends waarbij deze groepen hun informatie vooral digitaal en individueel organiseren via sociale media, digitale nieuwsplatformen, WhatsApp-groepen en YouTube, en minder via formele participatievormen. Voor jongeren speelt daarbij dat zij meestal geen woningeigenaar zijn en daardoor niet tot de primaire doelgroep behoren voor beslissingen over woning gebonden verduurzaming. Om aan te sluiten op de digitale informatiebehoefte is gedurende het gehele proces gewerkt met een centrale landingspagina op Udenhout-Centraal, waar alle stukken, Q&A's, tijdelijnen en tussenproducten toegankelijk zijn gemaakt. Daarnaast is actief gecommuniceerd via de sociale media-kanalen van de Dorpsraad, die een groot digitaal bereik hebben onder inwoners van uiteenlopende leeftijden. Hiermee is voorzien in een laagdrempelige, toegankelijke en continu beschikbare online informatievoorziening voor inwoners die niet fysiek aanwezig konden zijn.

Daarmee is geborgd dat relevante doelgroepen, zowel via fysieke bijeenkomsten als via digitale en informele kanalen, in voldoende mate zijn bereikt om gedragen keuzes te maken voor het wijkwijkuitvoeringsplan. Wanneer we het totale bereik van de verschillende participatieactiviteiten afzetten tegen de omvang van Udenhout, 8.810 inwoners en ruim 2.700 woningeigenaren, komt het totale participatiebereik uit op een gemiddeld participatiepercentage van circa 9%. Dit gemiddelde is gebaseerd op de deelname aan enquêtes (113 en 198 respondenten), de grote fysieke inloopbijeenkomst met ongeveer 250 aanwezigen, en de structurele inzet van de werkgroep en meedenkgroep. Daarmee ligt het bereik van Udenhout aanzienlijk hoger dan wat landelijk gebruikelijk is bij warmtetransitieparticipatie, waar gemeenten doorgaans slechts enkele procenten van inwoners weten te activeren en vooral werken met een stabiele kern van 10–30 betrokkenen. Het gemiddelde van 9% laat zien dat de gekozen aanpak — met fysieke bijeenkomsten, digitale enquêtes en een sterke online informatievoorziening, via Udenhout-Centraal en de sociale media van de Dorpsraad, effectief is geweest in het bereiken van een substantieel en relevant deel van het dorp.

Afbeelding 2: Startbijeenkomst met wethouder Çelik

2 Communiceren met het dorp

Om inwoners te bereiken hebben we op verschillende manieren gecommuniceerd. Denk aan bewonersbrieven, posters en flyers op ontmoetingsplaatsen, via sociale media, Udenhout Centraal en persoonlijke gesprekken. Daarbij maakten we gebruik van de netwerken van dorpspartners en betrokken inwoners. Voor fysieke informatie op zichtbare locaties is er informatie beschikbaar gesteld bij het inloopspreekuur van Energiecoöperatie Udenhout in de bibliotheek. Inwoners kunnen hier informatie vinden over het proces, energie besparen en de ondersteuning daarbij.

2.1 Udenhout-Centraal

Gedurende het hele proces is gecommuniceerd via www.Udenhout-Centraal.nl. Dit platform fungeerde als de centrale plek waar inwoners open en transparant zijn geïnformeerd over de voortgang. Hier zijn actuele informatie, relevante stukken en de uitkomsten van bijvoorbeeld vragenlijsten en participatiemomenten gedeeld. Daarnaast was op Udenhout-Centraal een Q&A beschikbaar, waarin veelgestelde vragen zijn beantwoord en nieuwe vragen zijn toegevoegd. Op deze manier is geborgd dat inwoners konden meelezen, meedenken en betrokken bleven gedurende het traject.

Home Nieuws Activiteitenkalender Bedrijven Winkels Verenigingen Sport Recreatie Parochieberichten

Laatste nieuws

Advertenties

Figuur 6: Udenhout Aardgasvrij heeft een permanente plek op Udenhout-centraal

2.2 Bijeenkomsten en aanwezigheid

Door het proces heen is doelgericht aangesloten bij lokale partners en bestaande dorpsbijeenkomsten om bekendheid te vergroten, vragen te beantwoorden en input op te halen voor Udenhout Aardgasvrij. Het ging zowel om werkgroepoverleggen als om aanwezigheid bij netwerk- en inwonersbijeenkomsten, als om verdiepende sessies met de meedenkgroep.

- 19 februari 2024 – Kennismaking met GDU en ECU en verkenning van samenwerking
- 11 april 2024 – Overleg met GDU en ECU en voorbereiding oprichting werkgroep
- 2 mei 2024 – Eerste werkgroepoverleg
- 13 mei 2024 – Kennismaking met Dorpsraad Udenhout en afspraken over actieve rol in de werkgroep
- 15 mei 2024 – Aanwezigheid bij het tienjarig jubileum van ECU en GDU
- 17 juni 2024 – Kennismaking met de ondernemersvereniging Udenhout
- 18 juni 2024 – Aanwezigheid bij eindbijeenkomst TEBDJZ Kierenjager en toelichting op start WUP
- 3 juli 2024 – Tweede werkgroepoverleg Udenhout Aardgasvrij
- 27 augustus 2024 – Derde werkgroepoverleg
- 14 oktober 2024 – Gezamenlijke kick-off 'Samen starten' met lokale partners en opening door wethouder
- 25 november 2024 – Vierde werkgroepoverleg
- Heel december 2024 – Postercampagne in het dorp
- 9 december 2024 – Raadsinformatiebijeenkomst over de start van Udenhout Aardgasvrij

Fijn wonen in Udenhout

In 2005 kochten Lon Willems en zijn vrouw een oude woning op een stuk grond in Udenhout. Ze wilden een vrijstaande woning bouwen met veel glas. Peter Schoenmakers bouwde 15 jaar geleden eveneens een nieuw en duurzaam huis. Beide inspireren graag anderen om ook duurzame stappen te zetten en nog fijner te wonen.

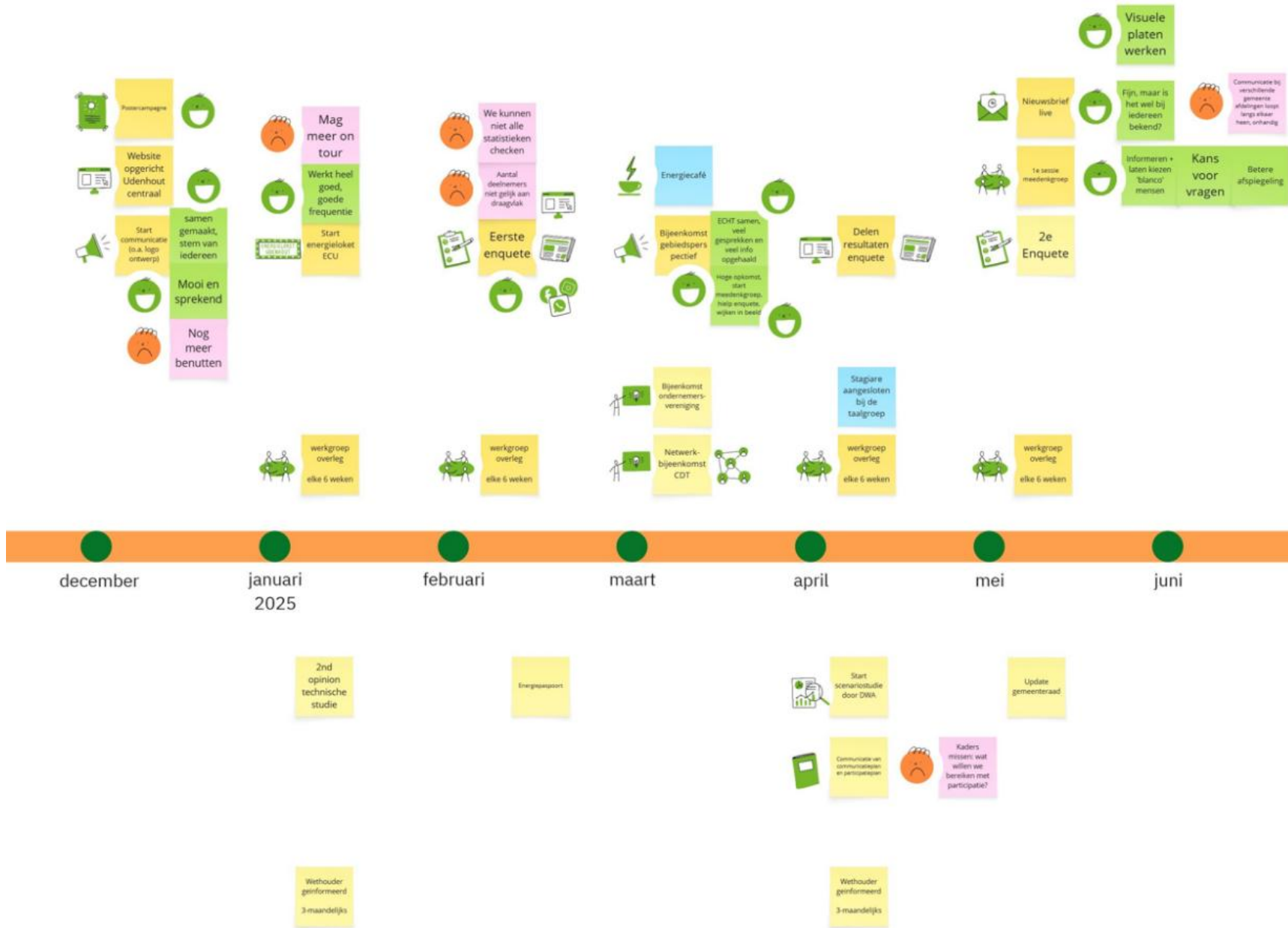

Figuur 7: Interview bij Udenhouters die al een duurzame woning hebben

- 13 januari 2025 – Vijfde werkgroepoverleg
- 14 januari 2025 – Start bij aanwezigheid bij het energieloket in de bibliotheek Udenhout
- 24 februari 2025 – Zesde werkgroepoverleg
- 13 maart 2025 – Fysieke inloopbijeenkomst samen met het gebiedsperspectief met presentatie energiepaspoort
- 18 maart 2025 – Netwerkbijeenkomst Contour de Twern met presentatie en vragen
- 27 maart 2025 – Bijeenkomst ondernemersvereniging Udenhout met presentatie en gesprek
- 14 mei 2025 – Eerste meedenkgroep bijeenkomst over warmtetechnieken en woon- en gebiedswensen
- 19 mei 2025 – Zevende werkgroepoverleg
- 19 augustus 2025 – Extra werksessie met werkgroep en adviesbureau over warmteopties en multicriteria-analyse
- 11 september 2025 – Aanwezigheid bij bewonersbijeenkomst gebiedsperspectief met stand Udenhout Aardgasvrij
- 22 september 2025 – Negende werkgroepoverleg ter voorbereiding van meedenkgroep over criteria en wegging
- 13 november 2025 – Reflectiesessie op het participatieproces met werkgroep en extern bureau
- 26 januari 2026 – Tiende werkgroepoverleg
- 24 februari 2026 – Derde sessie meedenkgroep over uitkomsten scenariostudie. Ook de werkgroep en wethouder Çelik waren hierbij aanwezig.
- 27 maart 2026 – straatgesprekken met bureau Buitenlijn bij supermarkt Plus
- 1 april 2026 – straatgesprekken met bureau Buitenlijn bij supermarkt Jumbo
- 11 april 2026 – straatgesprekken met Bureau Buitenlijn op het Duurzaam Udenhout Ontdek & Doe Festival en bij opening Raadhuis
- 13 april 2026 – Feedback gesprekken met alle werkgroepleden

Afbeelding 3: Udenhout Aardgasvrij op dialogodag gebiedsperspectief Udenhout

Figuur 8: Tijdslijn van uitgevoerde participatie-activiteiten

2.3 Meedenkgroep met bewoners

Er zijn drie sessies geweest met de meedenkgroep welke bestond uit inwoners van Udenhout. De groep is actief meegenomen in het proces en heeft input geleverd op zowel de inhoud als het proces van het wijkuitvoeringsplan. Tijdens de sessies zijn zorgen, motivaties, hulpvragen en communicatievoorkeuren besproken. In de eerste sessie hebben de deelnemers besloten welke warmteoplossingen onderzocht moeten worden. In de tweede sessie is er een selectie gemaakt van de belangrijkste criteria voor het warmtesysteem en hier een weging aan gegeven. En in de laatste sessie zijn de uitkomsten van de gezamenlijke keuzes gepresenteerd en zijn de plannen voor de uitvoering besproken.

2.4 Reflectie

Samen met de werkgroep en bureau Buitenlijn is aan het einde van het proces gereflecteerd op de participatie rond het WUPe in Udenhout. Hiervoor zijn een interne reflectiesessie met de gemeente en een externe sessie met de werkgroep georganiseerd. Uit deze reflectie bleek dat er veel is gecommuniceerd, maar dat niet alle doelgroepen zijn bereikt en dat er behoefte was aan meer momenten gericht op luisteren en het ophalen van zorgen en ondersteuningsbehoeften. Op basis van deze uitkomsten is besloten om in het voorjaar vervolg te geven aan de participatie door drie extra interventiemomenten in het dorp te organiseren, gericht op het bereiken van een bredere groep inwoners en het verdiepen van de dialoog. De tijdlijn hieronder weergeeft een deel van de uitkomsten van de reflectiesessies.

2.5 Straatgesprekken met bureau Buitenlijn

Naar aanleiding van de reflectiesessies met bureau Buitenlijn en de werkgroep Udenhout Aardgasvrij zijn er aanvullende straatgesprekken gevoerd in Udenhout. Het doel hiervan was op te halen wat inwoners belangrijk vinden in de weg naar Udenhout Aardgasvrij, waar zij zorgen over hebben en wat zij nodig hebben om mee te bewegen in de transitie. Hieronder staan de belangrijkste resultaten weergegeven.

Udenhout aardgasvrij | inwonerparticipatie

Wie hebben we gesproken?

- 1 In totaal hebben we ruim **80 mensen** gesproken
- 2 **75 mensen op straat**
- 3 **7 mensen deelden online** hun mening

Er waren ook mensen die niet met ons in gesprek wilden.

- **geen tijd/zin**
- al **van het gas af**,
- of **sceptisch** over de energietransitie

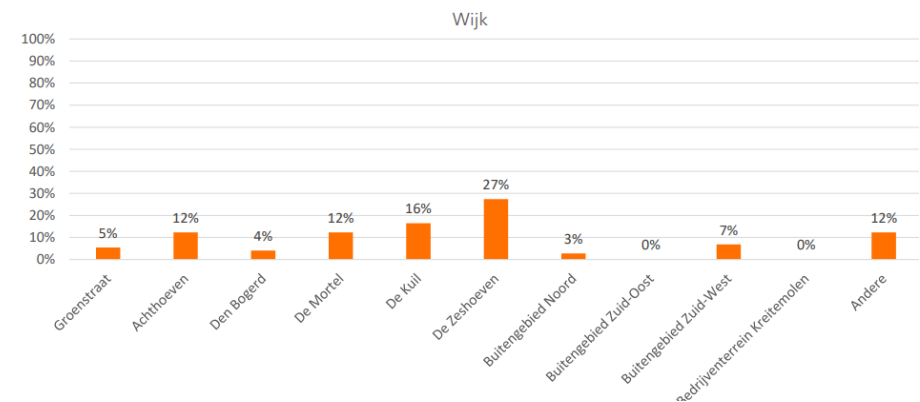
Dit nemen we mee in de conclusies.

Figuur 9: Resultaten van straatinterventies in Udenhout deel 1

Udenhout aardgasvrij | inwonerparticipatie

Wie hebben we gesproken?

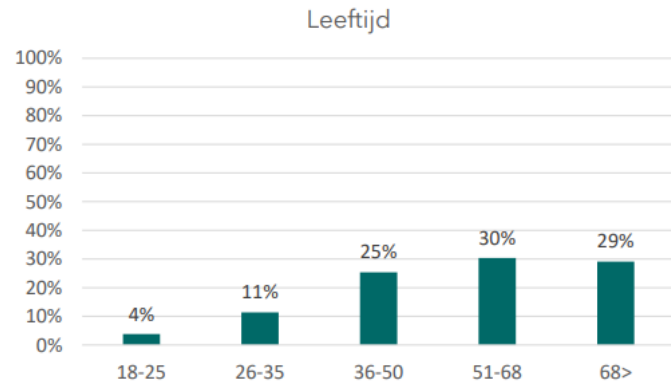
Aantal personen naar wijk waar ze wonen

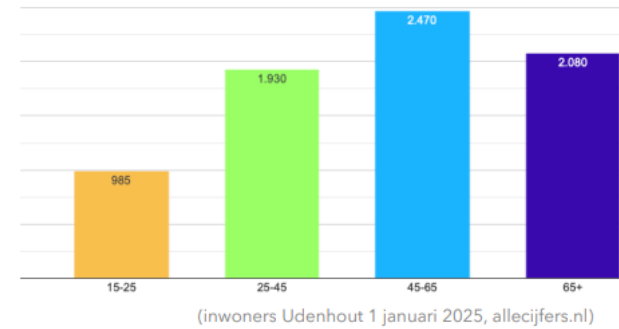
Figuur 10: Resultaten van straatinterventies in Udenhout deel 2

Udenhout aardgasvrij | inwonerparticipatie

Wie hebben we gesproken?

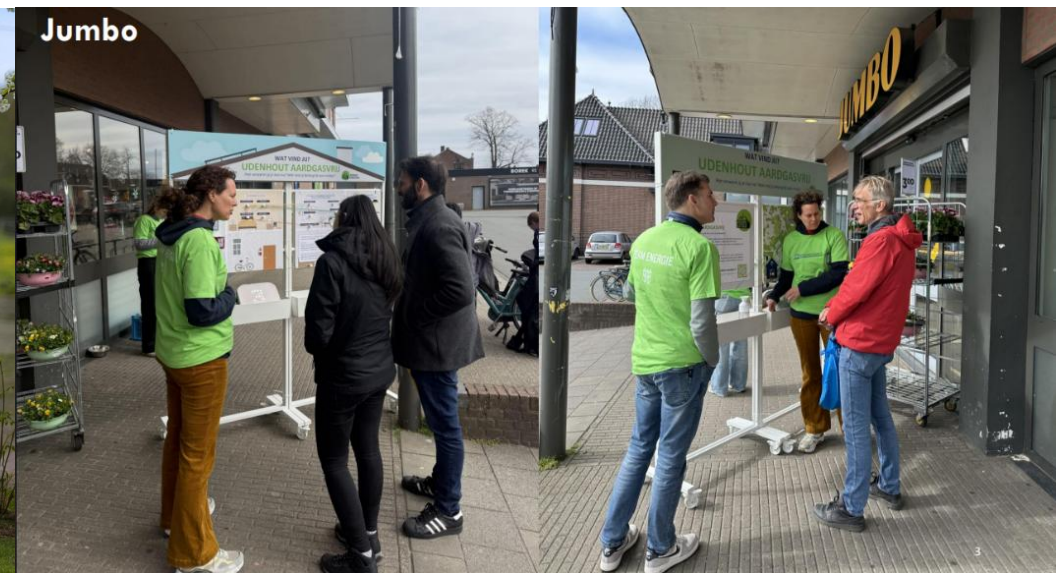
De leeftijdsverdeling komt behoorlijk goed overeen met die van de werkelijke populatie. Alleen uit de jongste categorie hebben we minder mensen gesproken. Vaak woonden zij nog thuis waardoor het niet relevant was hen te bevragen.

Figuur 11: Resultaten van straatinterventies in Udenhout deel 3

Afbeelding 5. Straatinterventies op het duurzaamheidsfestival in Udenhout

Afbeelding 4. Straatinterventies bij de Jumbo in Udenhout

Welke vragen leven er?

Kan het elektriciteitsnet dit wel aan?

Wanneer komen er concrete plannen?

Is het wel realistisch voor oudere bewoners?

Blijft het beleid wel stabiel?

Is het wel praktisch uitvoerbaar?

Figuur 12: Vragen die naar voren kwamen bij straatinterventies in Udenhout

2.6 Opgaven

De belangrijkste opgave in Udenhout is het gezamenlijk voorbereiden op een toekomst zonder aardgas, op een manier die betaalbaar, betrouwbaar en haalbaar is voor alle inwoners. Uit de participatie blijkt dat veel inwoners wel bereid zijn om mee te denken, maar dat er tegelijkertijd grote zorgen leven over kosten, technische haalbaarheid en de betrouwbaarheid van overheidsbeleid. Daarnaast is er een duidelijke opgave om recht te doen aan de diversiteit in het dorp: verschillen in woningtypen, inkomens, leeftijden en eigendomssituaties vragen om maatwerk. De sterke sociale cohesie in Udenhout biedt hierbij een belangrijk uitgangspunt. Door aan te sluiten bij bestaande verbindingen, netwerken en structuren in het dorp kan participatie laagdrempelig worden georganiseerd en kan kennis en ervaring van inwoners beter worden benut.

2.7 Inzichten en geleerde lessen

De participatie heeft waardevolle inzichten opgeleverd. Inwoners willen serieus worden genomen in hun zorgen en vragen, en hechten veel waarde aan duidelijke, transparante en consistente informatie. Een belangrijke les is dat participatie niet alleen draait om het informeren of uitleggen van beleid, maar vooral om luisteren. Op basis van de uitkomst van de online vragenlijsten, is aanvullende participatie ingezet. Hierbij de nadruk lag op het ophalen van zorgen, wensen en randvoorwaarden, in plaats van het verdedigen van het beleid of het overtuigen van inwoners. Ook is gebleken dat bestaande dorpsstructuren, zoals de dorpsraad, energicoöperaties en lokale netwerken, cruciaal zijn voor vertrouwen en bereik. Door hierop voort te bouwen, wordt participatie herkenbaar en geloofwaardig voor inwoners. Ook het inzetten van dorpsbewoners als ambassadeurs was succesvol. Verschillende Udenhouters zijn geïnterviewd over hun verduurzaamde woning.

Hier blijven we wel 30 jaar

Hun 2 eerdere huizen knapten ze zelf op. Die kennis en ervaring namen Guido en Inge Cools mee bij het aanpakken van hun nieuwe huis in Udenhout. De woning kostentechnisch zo comfortabel mogelijk inrichten en verduurzamen, dat was ook dit keer hun streven. Het eindresultaat mag er wezen. Een prachtig, duurzaam huis omringd door groen.

Figuur 13: Interview bij Udenhouters die al een duurzame woning hebben

2.8 Motivatie en behoeften

De motivatie om mee te doen aan Udenhout Aardgasvrij verschilt sterk per inwoner. Een deel van de inwoners is intrinsiek gemotiveerd vanuit duurzaamheid, energiebesparing of toekomstbestendig wonen. Voor anderen ligt de motivatie vooral in comfort, betrouwbaarheid en het voorkomen van hoge toekomstige kosten. Tegelijkertijd zijn er duidelijke belemmeringen. Betaalbaarheid is veruit de grootste zorg, gevolgd door onzekerheid over techniek, netcongestie, geluidsoverlast en de impact op de woning. Daarnaast speelt een gebrek aan vertrouwen in wisselend overheidsbeleid een grote rol. Sommige inwoners voelen zich voor het blok gezet of onvoldoende gehoord in eerdere fases van de energietransitie.

Conclusie

Inwoners willen niet blind een kant op worden geduwd. Ze willen eerst weten **wat het plan is**, **wat het kost**, of het **technologisch en praktisch haalbaar** is, of het over tien jaar nog steeds de juiste keuze is en wat dit voor hun eigen woning betekent.

Wat bewoners sterk teruggeven is: **neem ons vroeg mee**, **geef eerlijke en concrete informatie**, **maak het eenvoudig en betaalbaar** en **laat zien dat het betrouwbaar werkt**.

Figuur 14: Conclusie van bureau Buitenlijn

Behoeften inwoners

BUITEN
LIJN

Opbrengsten participatie - Wijkuitvoeringsplan energie 19

Figuur 15: Behoeftes van inwoners in Udenhout voor de warmtetransitie

3 Vervolg participatie en start uitvoering

De sterke sociale samenhang in Udenhout biedt een goede basis om de participatie ook in de uitvoeringsfase voort te zetten en te verdiepen. Daarbij is bewust gekozen om aan te sluiten bij bestaande netwerken en samenwerkingsvormen in het dorp, in plaats van nieuwe structuren op te zetten. De bestaande werkgroep blijft ook na vaststelling van de WUPe betrokken. De leden blijven in een lagere frequentie deelnemen en vervullen de rol van klankbordgroep. Vanuit deze rol blijven zij signalen, aandachtspunten en reacties uit het dorp teruggeven, zodat de uitvoering kan blijven aansluiten bij wat er leeft bij inwoners, ondernemers en pandeigenaren.

Ook in deze fase blijft ruimte voor dialoog en luisteren. Bijeenkomsten en gesprekken zijn niet alleen gericht op informeren, maar ook op het ophalen van zorgen, het bespreken van dilemma's en het gezamenlijk aanscherpen van randvoorwaarden. Deze aanpak draagt bij aan wederzijds begrip, vertrouwen en een uitvoering die past bij de leefwereld en behoeften van Udenhouters. Hierbij werken we nauw samen met de eerdergenoemde partners, die een

belangrijke rol spelen in het beantwoorden van vragen en de informatievoorziening richting het dorp.

Start uitvoeringsfase

Direct na vaststelling van de WUPe start de uitvoeringsfase. Conform de WUPe wordt de ondersteuning voor inwoners, ondernemers en pandeigenaren opgestart. Dit betreft zowel het voortzetten van bestaande projecten als het starten van nieuwe projecten die bijdragen aan de doelen uit het uitvoeringsprogramma.

Startcampagne

Tegelijkertijd wordt een startcampagne opgezet om alle inwoners van Udenhout te informeren over het plan en wat dit concreet voor hen betekent. Deze campagne bestaat uit:

- een brief aan alle inwoners;
- een toegankelijke brochure met uitleg over de WUPe en de vervolgstappen;
- één of meerdere informatiebijeenkomsten in het dorp.

Met deze combinatie van blijvende participatie, een actieve klankbordgroep en een brede startcampagne wordt geborgd dat het dorp goed aangehaakt blijft en de uitvoering transparant en herkenbaar van start gaat.